Memo

Aan
Algemeen bestuur AGV

Datum
31 augustus 2023

Contactpersoon
[redacted]@waternet.nl

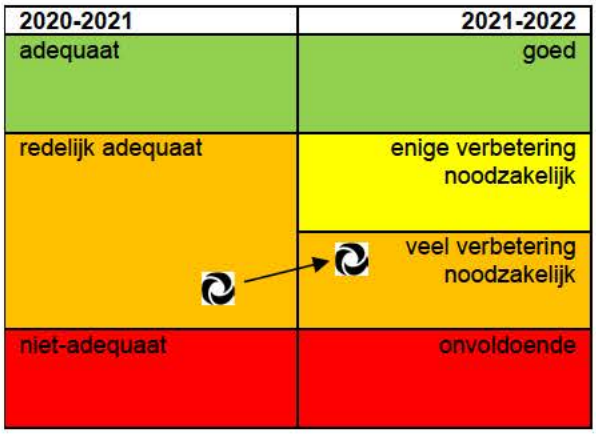
Onderwerp
Oordeel Interbestuurlijk Toezicht inzake informatiebeheer, en status verbeterplan

Op 20 juni 2023 heeft het DB kennisgenomen van de verslaglegging van de archivaris over 2022 en begin 2023. Gelijktijdig heeft het DB besloten deze informatie, conform de provinciale verordening 'systematische toezichtsinformatie', te verzenden aan de provincie Noord-Holland en dit besluit ter kennisgeving te delen met het AB. In dit besluit en het verslag van de archivaris wordt gesproken over een verbeterplan (digitale) informatie beheer, waarin de door de toezichthouders geconstateerde knelpunten worden geadresseerd. Middels deze memo stellen wij u op de hoogte van de status hiervan.

Beoordelingsbrief en toezicht provincie Noord-Holland
Jaarlijks wordt na het toezenden van het 'systematische toezichtinformatie' door de provincie Noord-Holland, als toezichthouder, een beoordelingsbrief aan het Dagelijks bestuur van het waterschap gestuurd. In maart dit jaar heeft het DB kennisgenomen van de beoordelingsbrief over het jaar 2021-2022. Deze delen we nu ook met u, daarbij geven we perspectief door u te informeren over het verbetertraject.

De beoordelingsbrief over 2021 / 2022.
Met ingang van de verslagperiode 2021 hebben de provincies een nieuwe schaal geïntroduceerd voor hun beoordelingen. Waar ze voorheen drie gradaties toepasten (niet-adequaat/rood, redelijk adequaat/oranje, adequaat/groen) gebruiken ze nu vier. Deze lopen van 'onvoldoende' (rood), via 'veel verbetering noodzakelijk' (oranje) en 'enige verbetering noodzakelijk' (geel) tot 'goed' (groen). Hierdoor kan meer recht worden gedaan aan de voortgang die een organisatie doormaakt bij een verbetertraject.

Het informatiebeheer dat Waternet namens AGV en Amsterdam uitvoert scoorde over het jaar 2020-2021 redelijk adequaat. Over 2021-2022 is geconstateerd dat er veel verbetering noodzakelijk is[1]. Hieronder een grafische weergave:

[1] Vanwege de vrij lange doorlooptijd van het toezichtsproces, en omdat ontwikkelingen snel kunnen gaan, houden de beoordelingsperiodes zich niet strikt aan kalenderjaren.

Memo

Reflectie van de archivaris
Hoewel er in 2021 en 2022 al veel verbeterd is, vindt de archivaris deze constatering van de provincie terecht. Het weegt zwaar dat vooral de organisatiebrede voorzieningen die essentieel zijn voor compliance nog niet afgerond of geïmplementeerd zijn.

- Het samenhangend informatieoverzicht is nog niet afgerond. Dat houdt in dat het zich op welke informatie er is of zou moeten zijn nog onvolledig is.
- Er is vastgelegd wie welke rol heeft bij het structureel verbeteren van de informatievoorziening. Dit is hoofdzakelijk een samenspel van 'lijn' en 'IV' met een sleutelrol voor een kaderstellend Team Informatiebeheer. Hoewel er op sommige fronten controles plaatsvinden, zijn de werkwijzen en controleprocessen van een kwaliteitssysteem nog niet organisatiebreed geïmplementeerd.

Deze twee elementen zijn randvoorwaardelijk om in control komen en blijven van de informatiehuishouding en om compliant te zijn met (de rest van de) archiefwetgeving. Het huidige niveau van compliance is wisselend, per afdeling of per proces of per applicatie verschilt de situatie.

De archivaris schrijf jaarlijks een rapport over de bevindingen bij het archieftoezicht. In dat rapport benoemt de archivaris expliciet twee risico's die er zijn bij het oplossen van de knelpunten bij het beheren van die informatie en het verbeteren van de informatievoorziening:

- Te veel van de bij IV aanwezige formatieruimte ten behoeve van het al genoemde Team Informatiebeheer is nog niet bemenst.
- De regie op het implementeren van afdelingsoversteigende of organisatiebrede voorzieningen en werkwijzen is te beperkt, of de capaciteit daarvoor ontbreekt.

Deze twee zaken samen maken dat het daadkrachtig doorzetten van de opwaartse lijn in de optiek van de archivaris op dit moment onzeker is.

Ter verduidelijking: de archivaris is als toezichthouder niet ook de beheerder van deze (digitale) informatie van na 1997. Anderen in de ambtelijke organisatie zijn verantwoordelijk voor het beheer daarvan, en voor benodigde verbeterplannen.

Over het verbeterplan
In het jaarverslag van de archivaris 2022 vindt men de volgende fundamentele zinsnede "goede informatievoorziening – waar archivering en informatiebeheer deel van uitmaken – is randvoorwaardelijk voor de kwaliteit van de besluitvorming". De uitvoeringsorganisatie Waternet is zich hiervan bewust en zet daarom in op het verbeterplan (digitale) Informatiebeheer en de daarvoor benodigde capaciteit.

Het algemene doel is geformuleerd om eind 2025 het predicaat 'goed' te krijgen uit bovengenoemde beoordelingsbrief van de provincie. Gedurende het proces van uitvoer van het verbeterplan tot zover en het afstemmen van het verbeterplan op de andere veranderopgaven binnen Waternet hebben we echter wel geconstateerd dat de haalbaarheid van 2025 opnieuw kritisch beoordeeld moet worden. Waternet is als vanzelfsprekend van mening dat zij dit eigenlijk liever nu dan later op wil pakken echter werkt Waternet momenteel aan haar uitvoeringstaken op basis van risico's. Vanuit dit perspectief krijgen andere dossiers, zoals het heffen en innen van

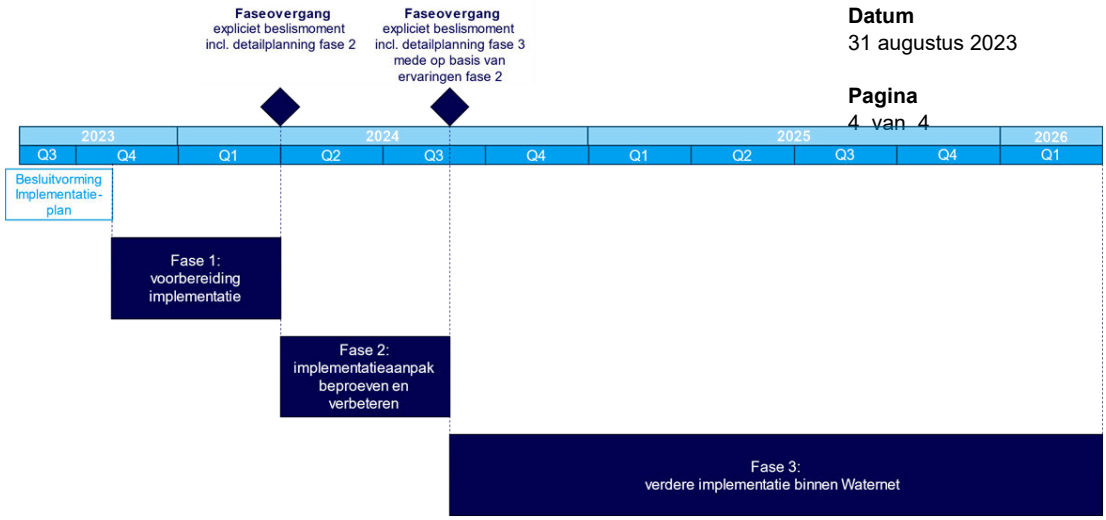
belastingen, drinkwaterfacturatie, het bestendigen van de IV / ICT functie en het verstevigen van de financiële stuurfunctie op dit moment voorrang. We kunnen er ook voor informatiebeheer namelijk niet aan voorbij gaan dat het volledig verankeren van Informatiebeheer binnen heel Waternet noodzakelijk is om nog te behalen resultaten te bestendigen.

Inhoudelijk kent verbeterplan (digitale) Informatiebeheer kent 5 hoofdthema's, namelijk:

- Toewijzen taken, rollen en verantwoordelijkheden informatiebeheer. Het doel van het toewijzen van taken, rollen en verantwoordelijkheden rondom informatiebeheer is ervoor te zorgen dat het Waternet breed duidelijk is wie waarvoor verantwoordelijk is en wie waarbij kan helpen om zo meer sturing te kunnen bieden op de totale veranderopgave
- Opstellen en vaststellen informatiebeheerbeleid. Governance, wetgeving zoals de Omgevingswet en Wet Open Overheid (WOO), maatschappelijke en technologische ontwikkelingen; het speelveld hoe om te gaan met informatie wordt steeds complexer. De noodzaak aan een duidelijke visie hierop en het opstellen van beleid hierover is groot. Dit beleid vormt de basis voor de vervolgstappen.
- Opstellen informatieoverzicht met als doel inzichtelijk maken hoe de opslag van informatie binnen verschillende werkprocessen is ingericht.
- Inrichten en start kwaliteitssysteem dat periodieke controle en verbetering van het informatie- en archiefbeheer Waternet breed mogelijk maakt.
- Archief op orde.

Daarnaast is een aantal risico's en mitigerende maatregelen benoemd:

- Het is een opdracht van een lange adem die focus behoeft. Juist daarom blijft dit voor Waternet een van de acht speerpunten voor 2024 en wordt het meermaals per jaar binnen de Directie geagendeerd als vast agendapunt binnen het zogeheten portfoliomanagementproces. Waar nodig wordt het ook nog apart op de directietafel besproken.
- Verantwoordelijkheid voor regievoering en kaderstelling van digitale informatie moet binnen IV geborgd blijven inclusief voldoende financiële middelen, mensen en sturing. Een belangrijke maatregel die dit bevestigt is dat er vijf FTE in plaats van de eerder beschikbare twee FTE aan formatieplaatsen zijn toegekend binnen IV & ICT.
- Er moet een centrale aanpak voor de hele organisatie worden ontwikkeld. Dit wordt verder in het verbeterplan aangescherpt richting een detailplan. Daarin is ook onderstaande nieuwe tijdlijn (hieronder toegevoegd) opgenomen en worden er activiteiten toegevoegd aan het verbeterplan die hieraan bijdragen. Denk aan een organisatiebreed communicatieplan, een vernieuwde PDCA-cyclus om tijdig met de archivaris organisatiebreed prioriteiten te kunnen stellen en is het streven risicogebaseerd afdeling voor afdeling informatiebeheer op orde te krijgen.

- Het eigenaarschap voor Informatiebeheer moet integraal op alle afdelingen binnen Waternet verankerd worden. Het hoofdthema ‘toewijzen taken, rollen en verantwoordelijkheden informatiebeheer’ krijgt daarom een hogere prioriteit om zo organisatiebreed de veranderopgave op alle niveaus te verankeren
- In de dagelijkse praktijk komt resultaat gefragmenteerd tot stand en worden bovenstaande fundamentele zienswijzen en aanbevelingen vergeten. Dit wil Waternet veranderen middels een aangescherpte en gestructureerde aanpak als afgeleide van het verbeterplan met een verschil in focus voor de korte termijn en wat op langere termijn (pas) opgelost kan worden.

In meerdere trajecten binnen Waternet wordt er gestreefd naar “by design” werken, zoals security by design, architectuur by design, open by design et cetera. Dit is dus ook belangrijk voor informatiebeheer. We zien dat het principe “Duurzaam en toegankelijk informatiebeheer ‘by design’” nog niet vanzelfsprekend is binnen Waternet en moet opgenomen worden in het verbeterplan om toekomstbestendig te blijven acteren.

We vertrouwen er op dat we u met deze memo voldoende geïnformeerd hebben over de status van het verbeterplan.

Het Dagelijks bestuur.